

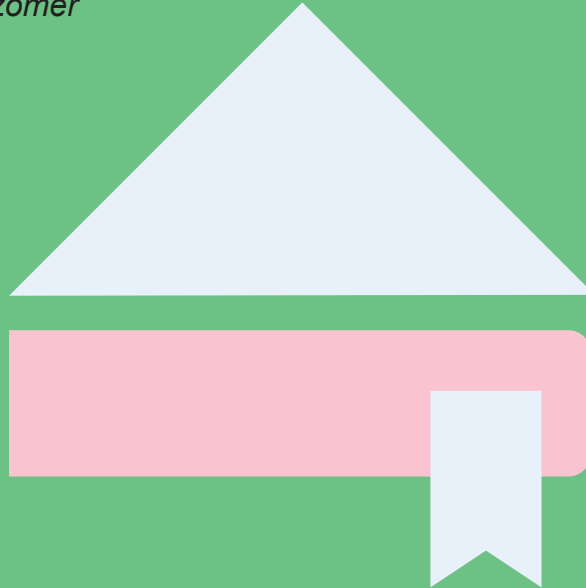

EducationLab
What works in education

Praktijkaart

Stimuleren van thuis lezen

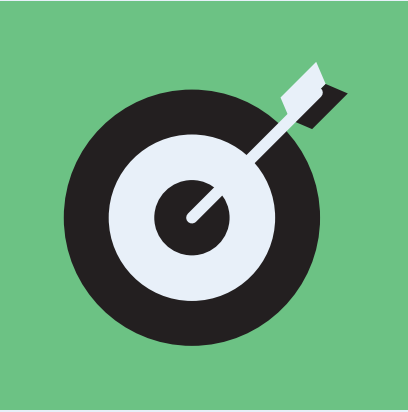
*Thuis extra oefenen
tijdens de zomer*

Sanne van Wetten / Tijana Breuer
Universiteit Maastricht

Eva Naaijens / Martin Bootsma
Enigma onderwijs

Thuis extra oefenen tijdens de zomer: Stimuleren van lezen

Wat is doel van de interventie?

- Het stimuleren van leesvaardigheden tijdens de zomervakantie (vooral voor kinderen met ouders met een lage sociaal economische status),
- door boeken mee te geven aan kinderen die zij tijdens de zomer kunnen lezen en
- (sms-)berichtjes te sturen aan ouders om hen te helpen herinneren aan en ondersteunen van het lezen met hun kind.

Voor welke groep kinderen?

Kinderen van groep 1 t/m groep 7. Vooral voor kinderen met ouders met een lage sociaal economische status.

*Kijk voor meer informatie
op onze website:*

www.education-lab.nl

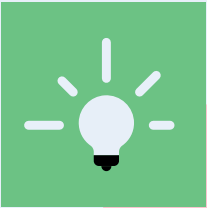
Wat moet er gedaan worden?

Meegeven van boeken tijdens de zomer (voor kinderen in groep 5, 6 en 7):

- Inventariseren van aantal kinderen in elke groep waaraan boeken meegegeven worden (zie ook de praktijkkaart **Wat is het probleem**).
- Aankopen van voldoende boeken die aansluiten bij de interesses van kinderen of het samenstellen van een leeslijst van 5 tot 10 boeken.
- Meegeven van boeken is vooral effectief wanneer kinderen zowel hardop lezen als strategieën toepassen om het tekstbegrip te bevorderen (herlezen, voorspellen, vragen stellen, relaties tussen gebeurtenissen in de tekst en zichzelf zoeken en samenvatten).
 - » Leg leerlingen deze strategieën vlak voor de zomer uit en laat ze dit in de les met elkaar oefenen door in paren samen hardop voor te lezen en elkaar de vragen te stellen die het begrip van de tekst bevorderen
 - » Leg leerlingen uit dat zij boeken krijgen die zij in de vakantie kunnen lezen zoals ze dat ook in de klas hebben geoefend (hardop lezen samen met een partner, en voor zichzelf stil lezen).
- Informeren van ouders dat kind boeken meekrijgt voor als basis voor gesprek of als samenleesboek.
 - » Leg hierbij uit dat plezier in het lezen centraal staat, en dat samen lezen en praten over wat er gelezen is hun kind helpt.
 - » Leg ook uit wat zij kunnen doen om hun kind te helpen door het gebruiken van de leesstrategieën. Bijvoorbeeld: “U kunt [naam] helpen door hem/haar te vragen om voor te lezen aan uzelf of een broertje of zusje.”

- Boeken of leeslijst meegeven in de laatste week voor de zomervakantie.
 - » Om te controleren of kinderen daadwerkelijk de boeken gelezen hebben, kun je kinderen vragen om vragen te beantwoorden over wat ze gedaan hebben om de tekst beter te begrijpen per boek (herlezen, voorspellen, vragen stellen, relaties zoeken, samenvatten), en hoe het voorlezen ging.
 - » Vraag kinderen en ouders antwoorden op deze vragen via email of post naar school te sturen. Maak hier bijvoorbeeld een postkaart van. Oefen in de klas samen met de kinderen het invullen van de postkaart.

Voorbeeld postkaart

Wat is de titel van het boek dat je gekregen hebt?

Boek Titel:.....

Heb je het boek helemaal uitgelezen?

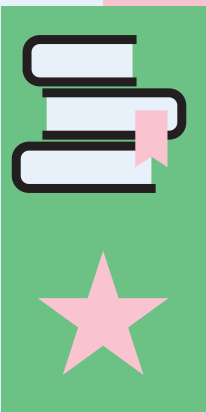
- Ja
- Nee, ik ben gestopt op pagina

Hoe vaak heb je dit boek gelezen?

- Ik heb het boek niet uitgelezen
- 1 keer
- 2 keer
- 3 keer of meer

Wat heb je gedaan om het boek beter te begrijpen? Geef aan wat je gedaan hebt:

- Ik heb stukjes opnieuw gelezen
- Ik heb voorspellingen gemaakt over wat er zou gaan gebeuren
- Ik heb vragen gesteld over het boek

- Ik heb delen van het boek samengevat

» Ik heb relaties tussen gebeurtenissen in het boek en met mezelf gezocht

Nadat je het boek hebt gelezen, vertel iemand in je familie waar het boek over ging. Kies een stukje uit het boek dat je twee keer hardop voorleest aan iemand uit je familie. Vraag na de tweede keer voorlezen hoe je het beter hebt gedaan:

- - Ging het lezen beter?
- - Wist ik meer woorden?

Handtekening van familielid:.....

Wil je iets vertellen over het boek of het lezen?

Sturen van berichtjes tijdens de zomer:

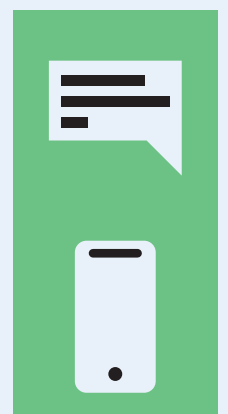
- Voor elke groep: Opstellen van in totaal 12-18 sms'jes, 2-3 per week.
- Inhoud van de berichtjes (zie ook de praktijkkaart **Ouders betrekken bij extra oefenen met lezen en rekenen**):

1. **Middelen:** Beschrijving van middelen die ouders kunnen gebruiken om te lezen.

Bijvoorbeeld: Wist u dat de bibliotheek gratis is voor kinderen?

2. **Tips:** een berichtje met tips over hoe ouders hun kind kunnen helpen lezen.

Bijvoorbeeld: Lees om de beurt hardop met uw kind. Eerst leest uw kind een pagina en dan leest u een pagina.

3. **Feitjes:** weetjes over hoe kinderen lezen en het verlies van vaardigheden tijdens de zomer.

Bijvoorbeeld: Wist u dat kinderen die meer dan 4 boeken lezen in de zomer veel beter kunnen lezen na de zomer dan kinderen die geen boeken lezen?

Wat heb je hiervoor nodig?

Meegeven van boeken

- Boeken die passen bij het niveau en de interesse van het kind. Bijvoorbeeld:
 - » Eind groep 3: Veldkamp & De Boer - Agent Tjibbe-reeks.
 - » Eind groep 4: Paul van Loon -Dolfje Weerwolfje-reeks.
 - » Eind groep 5: Rian Visser - Blitz-reeks.
 - » Eind groep 6: Boeken van Janneke Schotveld.
- Uitlegbrief voor ouders over hoe zij kunnen helpen.
- 'Postkaart' per boek per kind.

Versturen van sms'jes

- Schoolinformatiesysteem dat berichtjes uit kan sturen of een telefoon.
- Je kunt ook denken aan een zogenaamde 'blast short message service provider'. Dit zijn aanbieders waarbij je meerdere berichten tegelijkertijd via de computer kunt versturen. De kosten hiervan per sms zijn laag, maar afhankelijk van de provider. Voorbeelden van deze providers zijn Spryng voor het versturen van een SMS of online communicatieplatforms zoals bijvoorbeeld Klasbord, Schoolpoort, Parro of Social Schools.

Wie voert het uit?

Meegeven van boeken:

Leerkracht

Sturen van berichtjes:

Leerkracht, IB'er, schoolleider

Hoe lang duurt de interventie?

- Meegeven van boeken: eenmalig aan het einde van het schooljaar.
- Sturen van berichtjes: 6 weken

Waar moet je op letten?

In alle communicatie is het belangrijk om de grondhouding gericht op partnerschap te hanteren. Zie kaart **Contact met ouders**

Voor ouders die de Nederlandse taal minder goed beheersen: Kun je de informatie over het meegeven van de boeken en de sms'jes of online berichtjes in de taal van de ouders formuleren?

Welke uitkomsten kunnen we verwachten?

Op basis van onderzoek kunnen we de volgende uitkomsten verwachten van het meegeven van boeken in de zomer (Kim, 2006; Kim en White, 2008) en het versturen van berichtjes (Kraft en Monti-Nussbaum, 2017):

Uitkomsten voor leerlingen:

- Meegeven van 8 boeken (gemiddeld over de genoemde studies): 0,15 SD of ongeveer 2 maand leerwinst op leesvaardigheden. Hoger aantal leesactiviteiten.
- Sturen van berichtjes (vooral als deze gepersonaliseerd zijn): 0,15 SD of 2 maanden leerwinst op leesvaardigheden.

Uitkomsten voor ouders:

- Sturen van berichtjes: Meer ondernomen leesactiviteiten.

Wat zijn de kosten?

- De kosten voor het meegeven van boeken zijn laag. Uitgaande van 8 boeken a 15,- euro per stuk, zijn de kosten 120,- euro per kind per jaar.
- De kosten voor het sturen van de berichtjes kunnen erg laag zijn. De kosten voor het sturen van sms berichten zijn ongeveer 7,- euro per kind per schooljaar.

Bronnen

Gebaseerd op:

Kim, J. S. (2006). Effects of a voluntary summer reading intervention on reading achievement: Results from a randomized field trial. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 28, 335–355.

Kim, J. S., White, T. G. (2008). Scaffolding voluntary summer reading for children in Grades 3 to 5: An experimental study. *Scientific Studies of Reading*, 12, 1–23.

Kraft, M. A., & Monti-Nussbaum, M. (2017). Can schools enable parents to prevent summer learning loss? A text-messaging field experiment to promote literacy skills. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 674(1), 85-112.